

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Præcepta Pars ...

Tractatus V. Ad Præcepta II. Tabulæ De Delictis Contra Justitiam, Seu
Injusta læsione Proximi in Bonis Animæ, Vitæ seu Corporis, Famæ,
Fortunæ & c. Ac Restitutione Inde Debita

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio VI. Defraudatio tributorum, vectigaliu[m], gabellaru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60167](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60167)

SECTIO VI.

Defraudatio tributorum, vectigalium, gabellarum, cum appendicula de criminibus falsi.

SUMMARIUM.

- 142. Tributum, vectigal, gabella &c. quid?
- 143. Ut tributa vectigalia &c. justa sint, quatuor requiruntur conditiones.
- 144. I. Auctoritas legitima.
- 145. II. Justa causa.
- 146. III. Modus debitus, &
- 147. IV. Persona subdita.
- 148. His conditionibus concurrentibus, licita est tributorum exactio.
- 149. Ad qua solvenda, esto multi velint, non esse obligationem in conscientia.
- 150. Vera tamen & communior est sententia opposita, esse obligationem in conscientia ea solvenda, si a sint.
- 151. Quid de clementibus ab iis, quos sciunt defraudare vectigal, & tamen ii non vilius vendunt?
- 152. Non est obligatio in conscientia solvendi tributa, vectigalia &c. non tantum, quando constat esse exactio.
- 154. Sed probabilissime etiam, quando de eorum justitia dubitatur.
- 155. Ubi tamen Officiales adhuc justè exigunt.
- 156. Quid in his consulendum à Confessariis?

142 **T**ributum latè sumptum dicitur omne quod principi, vel Episcopo, vel Reipublicæ tribuitur, vel penditur ad onera communis sustinenda: sicque comprehendit vectigalia, gabellas, & alia &c. Vectigal dicitur, quod pro

bus in civitatem, vel provinciam inveſtis, vel ad-
 veſtis ſolvitur: alias etiam dictum portorium.
Gabella dicitur, quod Principi, vel Magiſtratu
 ſolvitur ex rebus venditis mobilibus, vel immo-
 bilibus: diciturque *pedagium*, quod à tranſeunti-
 bus, vel equitantibus ſolvitur pro conſervatione
 pontis, viæ, vel cuſtodix &c. Tributum ſtriçtè
 ſumptum, prout diſtinguuntur à prædictis, eſt pen-
 ſio, quæ ſubditis imponitur, Principi, vel Magi-
 ſtratu ſolvenda, ut & ſtatum, & dignitatem ſu-
 am tueri, & communibus neceſſitatibus Reipub-
 licæ, vel utilitatibus proſpicere poſſit: eſtque
 duplex, unum dictum *capitatio*, quod ſingulis
 capitibus, vel perſonis imponitur abſque propor-
 tione facultatum. Alterum dicitur *census*, quod
 ſecundum æſtimationem & proportionem facul-
 tarum à ſubditis exigitur. Et hoc ruru duplex.
 Unum ordinarium, quod certam quotannis re-
 currentem ex communi lege penſionem vel præ-
 ſtationem continet. Alterum extraordinarium,
 quod propter ſupervenientem cauſam, ſive neceſ-
 ſitatem extraordinariè imponitur, & dicitur *col-
 lecta*, ſeu *tallia*. Huic ſimile eſt ſubſidium cha-
 ritativum, quod Epilcopi, occurrente aliqua ne-
 ceſſitate petere, & exigere ſolent: de quo c. cum
 Apoſt. de cenſibus ex Concil. Lateranenſi, dici-
 tur: *ſuſtinemus pro multis neceſſitatibus, que ali-
 quoties ſuperveniunt, ut ſi manifeſta, ac rationa-
 bilis cauſa extiterint, cum charitate moderatum
 ab eis (Clericis Epilcopi) valeant auxilium po-
 ſulare.* Atque ut juſtum ſit, ac obliget ſubſi-
 dium

dium Charitativum, easdem conditiones requirit ac tributum. Videndum ergo breviter, quas conditiones requirat, & qualiter obliget tributum.

ASSERTIO IX.

143 **T**ributa, vectigalia, gabella, subsidia charitativa &c. ut justa sint, quatuor conditiones requiruntur. 1. Auctoritas legitima exigendi. 2. Justa causa exigendi. 3. Modus debiti imponendi. 4. Persona subdita. Ea, si justa sint, subditi (imò respectivè, & extranei) tenentur solvere in conscientia, etiam antequam petantur; adeo ut non solventes, vel defraudantes notabiliter, peccent mortaliter, & ad restitutionem obligentur. Secus, si constat ea injusta esse; & probabilissimè etiam, quando de eorum justitia dubitatur. Et publico more solito.

§. I.

Ut justa sint, quatuor requiruntur conditiones.

144^l. **A**uctoritas legitima imponendi tributa, & vectigalia originariè est penes Principes, seu Magistros in terris suis alium Superiorem non agnoscentes, aut eos, qui à summis Principibus privilegio, aut legitima consuetudine jam præscripta, facultatem hanc tributa & vectigalia imponendi, consecuti sunt. Vide caput super quibusdam de verborum significat. Adeoque qui absque legitima auctoritate ejusmodi nova tributa, vectigalia

galia, gabellas in terris suis imponunt, præter peccatum gravissimum, & summè noxium Reipublicæ, quippe omnes injustè lædentes, & certissimam obligationem restituendi, ipso facto incurrunt excommunicationem latæ sententiæ in Bulla Cœnæ, quam latè explicans *Alphonsus de Castro*, Navar. c. 27. n. 61. Cautissimè hîc procedant Confessarii circatelonarios, & similes officiales, qui incio principe propria auctoritate certas expensiones sibi exigunt, & in consuetudinem deducunt, nunquam, aut difficulter abrogandam. Expertus loquor. Quamvis tamen aliquando excusari videantur ob justam causam vel compensationis ob defectum stipendii, vel extra ordinatû laboris, & molestiæ: vel quod homines benevolentia, vel gratitudine ultrò liberaliter donare videantur, omnia tamen periculosa, & cautè trutinanda à Confessario.

II. *Iusta causa* exigendi ac imponendi tributa, & vectigalia, est. 1. Sustainatio Principis, vel Magistratûs considerato statu, dignitate ac meritis ejus in rempublicam. 2. Necessitas, vel magna utilitas Reipublicæ; cui alia ratione subveniri non potest, nisi subsidio ejusmodi tributorum, & exactionum, quatenus tamen opus & necessarium; adè ut si causa necessitatis, vel utilitatis perpetua sit, v. g. conservatio murorum, pontium, custodia civitatis &c. exactio perpetuet: sin verò temporalis tantum, tempore belli defensio contra hostem, reparatio destructorum per hostes, ea cessante, etiam exactio cesset: juxta communem

Aaa s & cer-

& certam DD. Sententiam Cajetani. Angeli, Lessii, Navarr. apud Laym. hic l. 3. tr. 3. c. 3. n. 2. quem vide. 3. Id maximum locum habet in vectigalibus & tributis, quorum causa facile cognosci potest. Quod si verò tributum antiquum fuerit, quod à tempore immemoriali sine murmure, & querela à populo exactum fuit, præsumptio erit pro justitia causæ, ac tituli; adeò ut quamvis constet primam causam exigendi cessasse, præsumendum tamen sit, aliam locò ejus successisse, v.g. restauratio ærarii exhausti, merita singularia Principis &c. uti ex communi notat Laym. *ibid.* n. 3. 4. Licet autem sæpè contingat, ut cessante causa una extraordinaria tributi antea impositi ejus locò alia necessitas occurrat, ob quam prius illud tributum adhuc durare possit, ac debeat, quod si tamen sufficiat, nec debet, nec potest Princeps justè aliud novum tributum imponere ejus occasione, ut prò! passim fit, nemine audente contradicere. Absque ergo ejusmodi justa causa tributa imponentes, continuantes, augentes &c. sine dubio gravissimè peccant, & ad restitutionem obligantur ut raptores, saltem diminutione aliorum tributorum, si ærarium aliunde sufficiat. Omnia certa apud omnes quoad doctrinam, sed valde perversa in praxi. Vide *Laym. cit. & Lugo diff. 36. Sect. 4.*

146 III. *Modus debitus* imponendi tributum est, ut exactio sit moderata & juxta mensuram causæ, vel necessitatis, ob quam contribui debet, & secundum proportionem facultatum singulorum.

ut non alii plus, alii minus graventur, quam iustum sit. Idemque dicendum de compulsione civium ad mutuandum Principi ob ejusmodi causas. Cajetanus v. *vectigalia*, aliam hic addit conditionem ex parte materiae, ut scilicet vectigal non imponatur in iis rebus, quae necessariae sunt ad familiam alendam, vel agrum colendum, sed in iis rebus, quae negotiationis causa invehuntur, & emuntur, & venduntur; juxta *L. universim C. de vectigal*: quae conditio licet aequissima sit, & alicubi servetur, contrarium tamen ob justam causam statui potest, & defacto introductum est, ut contra *Angelum* notant DD. communiter *Nav. Sylvester, Lessius, Laym. & alii cit.*

IV. *Persona subdita*: tributa enim & vectigalia iuste exigi possunt directe a solis subditis, cum tributa pendere maxime sit signum subjectionis, ut indicat *Apostolus ad Roman. 13*. Datur enim id Principi, ut suum, ac Reipublicae statum tueri possit; quod utique eorum tantum interest, qui ejusdem Reipublicae membra, adeoque subditi sunt. Indirecte vero, & per accidens, etiam exiguntur ab externis: nam imprimis invehentes merces in Regionem coguntur vectigal solvere propter concessum jus mercimonii, quae tamen exactio quoad effectum in subditos redundat, quibus tanto carius merces postea venduntur. Deinde qui merces ex provincia evehunt, coguntur solvere vectigal, partim propter dictum jus mercimonii ipsis in ea Provincia concessum, partim propter expensas pontium ac viarum, & securitatis praestandae obligatio.

gationem, quæ domino loci incumbunt. *Ultimus*, si vectigal, vel similis exactio imposita sit super vino, frumento, & his similibus fructibus, ac mercibus, quæ in ea Regione, vel civitate venduntur, tunc etiam extranei, sicut & Clerici indirectè gravantur: ut si ibi emere velint, parum incolis & laicis jure utantur, ut cum aliis notat *Loym. cit.*

148 His ergo conditionibus concurrentibus licita, & justa est exactio tributorum, gabellarum &c. *Ratio clara est*: cum enim Principi ex officio incumbat administrare Rempubicam, curare bonum commune, communibus necessitatibus, ac utilitatibus prospicere &c. quæ absque sumptibus præstare non potest: nec sumptus sufficienter suppetunt, nisi mediantibus ejusmodi tributis, & vectigalibus, jure potest Princeps, vel Magistratus exigere illa, quatenus ad ipsiusmet, & officialium suorum competentem sustentationem, & necessitates vel utilitates publicas curandas necessarium, & sufficiens est: quæ quidem decernere ad Consiliarios, subinde & Confessarios Principum spectat, gravissimè oneratis eorum conscientiis.

149 Quæstio nunc communissima, & in quotidiana praxi summè necessaria est, quando subditi obligentur ejusmodi tributa, vectigalia, gabellas &c. solvere Principi, vel Magistratui, an in conscientia, ex justitia sub mortali, sic ut ea defraudantes peccent contra justitiam, & ad restitutionem obligentur? Est Sententia satis multorum, & gravium Doctorum, subditos non obligari in toto

conscientiæ solvere ejusmodi tributa, antequam petantur ab exactoribus. Ita *Angelus, Tabiena. Navar. Sotus*, & alii apud citandos, & probabilem censent *Lessius. Bonacina de contract. disp. 2. q. 9. punct. 1.* Saltem pœnitentes non esse cogendos in conscientia ad restitutionem post factum censet *Sav. gabella n. 6. & Malderus tr. 5. c. 6. dub. 15.* Saltem quoad gabellas pro rebus usualibus excusari à mortali, & onere restitutionis consentiunt *Navar. Cajetanus. Lessius. Molina. Bonacina.* Ratio horum Doctorum est. Quia lex pœnalis non obligat in conscientia, nisi ad pœnam post Judicis condemnationem; sed lex vectigalium solvendorum pœnalis est: Magistratûs enim intentio esse videtur, ut subditi, vel negotiatores aut vectigal solvant, aut si non solvisse deprehendantur, pœnam solvant; quæ communiter debet esse pœna commissi, vel caducitatis, seu confiscationis mercis: nec per hoc derogatur bono communi; nam unus defraudans comprehensus abundè solvet pro viginti occultè elapsis. Quæ sententia licet per accidens, & in praxi plerumque vera sit, ut patebit, tamen per se, & ex natura rei loquendo, dicimus:

§. II.

Ea, si justa sint, subditi, imò & respectivè extranei, tenentur solvere in conscientia, etiam antequam petantur.

HÆc est communior, & re ipsa vera Sententia DD. *Alphons. à Castro. Gabriel. Sylvester.*

750 *Tract. V. in VII. & X. precept. Decal. Cap. V.*
ster. Covarr. Cajetanus. Medina. Sotus. Sayrus.
Corduba. Turrianus. Vega, aliisque congestis Suez
rez lib. 5. de legibus c. 18. Vasquez de restit. c. 6.
§. 3. dub. 2. Sanchez. Molina cit. disp. 674. Lel-
lius cit. c. 33. dub. 8. Laym. lib. 3. tr. 3. c. 3. n. 5.
Lugo sect. 4. Diana p. 1. tr. de legibus resolut. 19.
Sumitur ex Scriptura in his supponente, vel indi-
cante debitum conscientiae, ad Rom. 13. *Idel-*
enim & tributa praestatis: ministri enim Dei sunt
in hoc ipsum servientes. Reddite ergo omnibus de-
bita, cui tributum, tributum: cui vectigal, vecti-
gal. Et Matth. 21. Christus ostenso sibi numisma-
te census, dixit. *Reddite ergo Caesari, quae sunt*
Caesaris, & quae sunt Dei, Deo. Ipsoque exemplo
suo docuit Matth. 22. pro se & Petro tributum sol-
vens. *Ratio certè manifesta est: nam justitia com-*
mutativa obligat semper in conscientia, etiam an-
tequam debitum petatur: atqui iusta tributa, &
vectigalia sunt debita Principi, vel Magistratui ex
justitia commutativa, tanquam jure naturae debi-
tum stipendium ad suum statum, & bonum publi-
cum sustinendum: etenim justitia commutativa
postulat Principi seu Magistratui publica onera
compensari ab iis, quorum gratiâ sustinet ea:
quod licet directè, & per se solum concernat sub-
ditos, tamen indirectè, & per accidens etiam
spectat ad extraneos, ut supra dictum est. Et
quamvis quantitas, & munus tributi pendendi non
jure naturae, sed lege positiva Principis taxetur,
posita tamen ex justa taxatione, tributum taxatum
jure naturae debetur Principi, vel Magistratui
Quod

Quod optimè confirmat & declarat Vasquez exemplo decimarum: quo, cum fideles jure naturæ teneantur Ministris Ecclesiæ stipendium ad eorum sustentationem, etsi jure naturæ determinatum non sit, postquam tamen Ecclesia eam quantitatem, scilicet decimam partem fructuum, determinavit, jam jure naturæ, & in conscientia debentur decimæ Ministris Ecclesiæ: ergò justa tributa, vectigalia, gabellæ &c. Solvenda sunt Principi, vel Magistratui in foro conscientiæ, etiam antequam per exactores exigantur; adeò ut peccent mortaliter, non tantum qui ea defraudant notabiliter, occultando, vel subducendo merces ex industria, aliisque fraudibus utuntur ad subterfugiendam tributi solutionem; sed etiam qui ultrò non indicant secundum legem vel consuetudinem loci; ut nimirum ea solvantur, etiam non petita. Secus esset, si lex, vel consuetudo loci obtineret, ut certa tributa, vel vectigalia solvantur tantum exactoribus petentibus. Neque solum peccant ipsimet defraudantes, vel non solventes justa tributa, & vectigalia, sed etiam ad id cooperantes, & specialiter ipsi exactores absque justa causa non exigentes, dissimulantes, non accusantes eos, qui ita injustè defraudant.

Sed quid dicendum de ementibus ab iis, quos sciunt defraudare, vel non solvere vectigalia, aut gabellas, & tamen nihil vilius vendentes? *scilicet* cum distinctione: aut enim talis emptor positivè cooperatur ad defraudationem gabellæ, utpote suadendo, ut mercem sibi occultè, & idèò vilius vendat,

dat, iuvando merces secretò deportare, & subducere teloniis, seu dominis publicis, vel exactoribus: & tunc, quia talis venditori positivè cooperatur ad fraudem, & damnum Principis, sine dubio peccat contra iustitiam, & venditore non restituente, ipse secundo loco ad restitutionem obligatur. Et hoc sensu intelligendi sunt Doctores id absolutè affirmantes. *Aut* talis emptor positivè nullo modo cooperatur ad defraudationem vectigalium, sed simpliciter emit, etsi probè scias venditorem non solvere, vel non soluturum gabellas, etiamsi is merces occultè in domum tuam importet, & emendas feras, & bene scias, eum id facere animo non solvendi gabellas, dummodo secretè non procures, sed simpliciter emas, per se loquendo non peccas contra iustitiam, neque ad restitutionem obligaris in defectum venditoris: quia tua emptione non positivè, sed tantum negativè, & materialiter cooperaris ad fraudem alterius; quippè cum stante tua emptione venditori adhuc liberum sit solvere gabellas: neque tibi ex iustitia incumbit venditorem cogere, vel monere ad solvendum; aut non solventis fraudem aperire, vel deferre Magistratui, ut supponimus. Et *Ratio priori est*; quia debitum vectigalium non est onus simpliciter reale, & ipsis mercibus affixum absolutè; cum Princeps defacto non comparat dominium mercis in toto, vel in parte (unde aliud est de emente rem alienam, vel furtivam.) sed est onus reale simul, & personale; scilicet debitum quidem de tali re, at non à quovis habente illam

rem, sed à solo venditore solvendum secundum leges: ergo qui venditori non cooperatur ad fraudulentam venditionem subtractis gabellis, sed simpliciter emit, nec contra justitiam peccasse, nec restitutioni obnoxius cenferi debet. Dixi autem *per se loquendo*. Aliud enim esset, si emptor adverteret ex ejusmodi frequentatis emptionibus occultis, & fraudulentis, aliis passim exemplum suum sequentibus, Principi, vel Reipublicæ grave damnum emergere: tunc enim contra justitiam, & pro rata sua restituere teneretur. Atque hoc sensu intelligendus est Sanchez, & alii absolute negantes tales emptores debere restituere; ut optimè explicat Lugo *cit. sect. 4. an. 65.*

§. III.

Secus, si constet, eam injusta esse.

Quando nimirum aut certò constat, aut probabiliter existimatur vectigal injustum esse in toto, vel in parte; utpote quia noviter impositum absque satis nota auctoritate, vel causa justa; quia fama & persuasio in populo est (ut revera est his temporibus) tributa sub prætextu alicujus necessitatis imposita, in non necessarios usus converti, vel asservari, aut certè longè majori quantitate exigi, quàm necessitas, vel justa causa postulet, reliquo in privatos usus converso: tunc secundum omnes, solutionem in toto, vel in parte subterfugere, aut etiam occulta compensatione uti, licitum & justum erit, modo semper absit scandalum item mendacium, & perjurium, quæ nunquam

licita sunt: ita post alios *Molina Layman. Logica*. Ratio manifesta est: quia cuius jure natura concessum est injuriam, & damnum suum iniustum impedire, vel resarcire, quatenus licitum fieri potest: sed eo casu exactionis injustorum tributorum, injuriam, & damnum iniustum patiuntur subditi, quod alia ratione impedire non possunt, nisi subterfugiendo solutionem, vel iam solvere coacti sint, occultè compensando: ergo licitum, & justum erit, secluso scandalo, vel alio peccato.

153 At quid dicendum in dubio, quando verè dubitatur de justitia tributorum, vectigalium, vel gabelle alicujus; sive dubio negativo, dum scilicet simpliciter dubitatur de justitia vectigalis absque eo, quòd sit aliqua ratio probabilis pro, aut contra: sive dubio positivo, dum dubitatur, an ista sint, ex eo quòd pro utraque parte sint rationes probabiles: eritne adhuc obligatio solvendi? Tributum adhuc solvendum esse affirmant *Sornus. Lopezus, Malderus*, alii apud *Sanchez, & Lugotium*. Ratio est: quia in dubio justitiæ legis, sententiæ, vel præcepti, est præsumendum pro justitia, & parendum legislatori, Judici, Superiori, secundum communem in materia de legibus, & conscientia dubia: in proposito autem princeps, vel Magistratus est legislator, Judex, & Superior: ergo in dubio, an justa tributa vel vectigalia exigat, pro justitia, & pro ipso præsumendum, & que parendum erit. Sententia utique tutior. nos dicimus denique.

Et probabilissimé etiam, quando de eorum
justitia dubitatur.

Verior, & in praxi tuta videtur opposita com-¹⁵⁴
munis DD. Sententia negans, in tali dubio
esse obligationem solvendi tributa, si post diligen-
tem inquisitionem dubium perseveret. Ita *Caje-*
vannus, Sylvester, Medina, Armilla, Gabriel, Cor-
duba, aliisque plurimis citt. *Sanchez. lib. 6. morah.*
c. 4. Azorius p. 3. c. 22. q. 7. Diana p. 7. tract. 17.
resol. 59. Lugo disp. 36. sect. 6. Et consentit *Mo-*
lina cit. disp. 644. Ratio fortis est: quia in dubio
debiti melior est conditio possidentis; & ei, qui
petit, incumbit probatio debiti: atqui in proposi-
to subditus possidet res suas, & Princeps petit tri-
butum ut debitum: ergò quousque probetur justitia
tributi, subditus non tenetur solvere. Unde
& in cap. *provexit de censibus,* dicitur, in omni
censu vel tributo oportere, ut ad quid, & quan-
do persolvi debeat, præsciatur. Ad rationem
oppositam facile & parendum quidem esse, & præ-
sumendum pro Principe, legislatore, Judice,
Superiore, sed excepto eo casu, quo agitur de
interesse, aut ipsius Superioris, qui tunc præsumi
potest partialis; aut de interesse ipsius inferioris,
seu subditi, cujus rem suam possidentis meliori
conditio præjudicari non debet.

Cæterum rectè notant DD. *citt.* & ex aliis Laym. ¹⁵⁵
cit. lib. 3. tr. 3. c. 3. n. 6. quòd licet existant ejus-
modi dubia publica de justitia solvendi, subditus

licite subterfugere possit. Officiales tamen; si præceptum exigendi commodè declinare non possint, justè exigunt. Quia quamdiu non ad certitudinem moralem de injustitia causæ, præsumere possunt Officiales, quòd Princeps ita præcipiens justam habeat causam ipsis incognitam, prout in simili de subditis in bello dubio militantibus supra suo loco dictum. Alia est ratio de Consiliariis Principum, ad quos pertinet de justitia tributi cognoscere: hi enim non possunt Principi consulere, suadere, vel approbare tributi impositionem, vel exactionem, nisi affirmativè cognoscant, saltem probabilitatem justæ causæ, uti cum *Vasquez* rectè notat *Laym. cit.* Similiter in dubio positivo de justitia tributi, cum scilicet utrinque sunt rationes probabiles, fieri potest, ut & Princeps justè ac licite exigat, & subditus justè & licite neget, vel subterfugiat tributum: quia uterque sequitur sententiam probabilem. Et hac ratione dari potest bellum justum ex utraque parte propter ignorantiam veritatis ex una parte, & rationes utrinque probabiles. *Sanchez, Lugo, Diana. cit.*

156 Denique pro praxi Confessarii, omninò placet consilium *Molina cit.* valdè laudatum à Cardinali de Lugo dicta *disput. 36. sect. 4. n. 43.* Quòd quando evidenter, vel satis probabiliter non constat de justitia tributi, vel vectigalis, ante factam populum semper monendum esse, & consulendum pœnitentibus, ut tributa solvant, & non defraudent, ut sic Reipublicæ pax: & Principibus debita obsequia

ta obedientia, ac reverentia conservetur: alioquin
 semel laxatâ conscientiâ homines avari sine dubio
 valdè exorbitarent, & abuterentur, cum gravif-
 simo Reipublicæ, & Principum damno: post fa-
 ctum autem, & defraudatum jam tributum, si pœ-
 nitens certò, vel probabiliter sibi persuadeat, in
 tanta nostri temporis tributorum multitudine, &
 varietate, esse aliquid injustum, vel nimium, quòd
 ipse solvat, vel multitudinem ipsam nimiam esse,
 & excessivam; per se considerata qualitate suæ per-
 sonæ, & negotiationis, reliquis suis tributis omni-
 nò sufficienter contribuere pro sua persona, quan-
 tum justitia exigit ad Principis & Reipublicæ ne-
 cessitates, non esse cogendum à Confessario ad re-
 stitutionem, sed omninò dissimulandum. Quod
 à fortiori docent omnes DD. oppositæ Sententiæ.
Ratio est: quia cum tot conditiones requirantur ad
 justum tributum imponendum, vel augendum,
 in tanta tributorum multitudine meritò præsumi-
 tur, multa esse incerta & dubia, quæ fraudare,
 etsi non sit suadendum, certè tamen etiam com-
 pensare non sunt cogendi miseri pœnitentes. Et
 sanè nimis grave redderetur Sacramentum Pœni-
 tentiæ, & viam salutis multis præcluderet, qui
 esto à Confessariis moneantur, non tamen resti-
 tuent, adeoque æternæ damnationis periculo se
 se exponunt. Ego jam à quadraginta & amplius
 annis, non nisi, quantum memini, quinques
 justam causam restituendi reperi.